

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ДАВЛАТ ТЕСТ МАРКАЗИ

ПРЕСС-РЕЛИЗ

2019-2020 Ўқув йилида Олий таълим муассасаларининг
бакалавриат таълим йўналишларига қабул учун ўтказилган
тест синовлари якунлари: таҳлиллар, ютуқлар ва камчиликлар,
тақомиллаштириш бўйича режалар

ТОШКЕНТ-2019

Давлат бошқарув органи: [Давлат тест маркази](#).

Манзили: [Тошкент шаҳар, Боғишамол кўчаси, 12-уй](#).

Телефон: [71-2351914](tel:71-2351914), факс: [71-2347184](tel:71-2347184), эл. почта: info@dtm.uz, веб-сайт: www.dtm.uz

ТАЙЁРГАРЛИК БОСҚИЧИ

2019/2020 ўқув йилида бинолар шахсни идентификациялаш воситалари, видеокузатув, биометрик ва мобиль алоқа тўлқинларини тўсувчи қурилмалар (глушитель) билан жиҳозланди, совутиш тизимларининг мукамал ишлаши таъминланди. Барча восита ва қурилмалар сони ўтган йилдагидан кўпайтирилди. Бир кунда ва 2 та сменада **1 минг 189 та гуруҳда 35 минг 670 нафар** абитуриент тест топширди. Тест синовларининг адолатли ўтишини таъминлаш мақсадида бир кунда **2 минг 622 нафар назоратчи** жалб этилди. Ота-оналарнинг жараёни кузатиб боришлари учун тайёрланган жойларнинг шарт-шароитлари юзасидан эътирозлар тушмади.

Олий таълим муассасаларида ўқиш истагини билдирган жами 1 млн. 66 минг 926 нафар (2018 йилда – 814 минг 952) абитуриентдан ариза қабул қилинди. Энг катта танлов Ўзбекистон миллий университети Жиззах филиалида қайд этилди – бир ўринга **29,5** нафар. Энг кичик танлов - Миллий рақс ва хореография олий мактабида бир ўринга **2,1** нафар.

Республика бўйича умумий танлов бир ўринга 10,3 тани ташкил этди (2018 йил – 8,2 та).

ТЕСТ СИНОВЛАРИНИ ЎТКАЗИШ БОСҚИЧИ

ТАҲЛИЛЛАР. Тест синовлари республика бўйича жами **66 та** бинода 29 июлдан 15 августга қадар ўтказилди.

Рўйхатга олинган 1 млн. 66 минг 926 нафар абитуриентдан **979 минг 468** (2018 йилда 721 831) нафари тест синовлари топшириши белгиланган бўлиб, улардан **954 минг 74** нафари **қатнашди**, **24 930** нафари қатнашмади, **465 нафари** тест синовларидан четлаштирилди.

ЮТУҚЛАР.

1. Рўйхатга олиш, абитуриент рухсатномаларини Давлат тест марказининг сайтидан олиш онлайн тизимда амалга оширилди.

2. Учтагача таълим йўналишини танлаш ҳуқуқи берилди.

3. Тест синовини исталган ҳудудда топшириш имконияти яратилди.

4. Тест натижалари топширилган куннинг эртасига эълон қилинди.

5. Жавоблар варақасига абитуриентнинг фамилияси, исми ва шарифи ёзилган ҳолда тақдим этилди (алмашиб қолмаслик имконияти яратилди). Ортиқча малумотларни ёзиш, доирачаларни бўяш бекор қилинди.

6. Ногиронлиги бўлган шахслар алоҳида кунларда тест синовига жалб этилди ва кўмак ташкил этилди.

7. Ҳар бир таълим йўналиши бўйича тест синови топширганларнинг балларини кўриб туриш имконияти яратилди.

8. Тўлдирилган жавоблар варақаларининг сканер қилинган нусхалари, тўғри ва нотўғри жавоблар тўғрисида маълумотлар абитуриентларнинг шахсий кабинетларига жойлаштирилди ҳамда онлайн кўриш имконияти яратилди.

9. Жараён давомида турли далолатномалар тўлдирилиши бекор қилинди.

КАМЧИЛИКЛАР. Ўтказилган тест синовлари давомида ютуқлар билан бирга баъзи камчиликлар кузатилди.

Биринчидан, абитуриентларнинг белгиланган вақтдан кечикиб келиши.

Иккинчидан, абитуриентлар томонидан ҳужжатларнинг сохталаштириш ҳолатлари.

Учинчидан, ўринга ўрин кириш ҳолатлари.

Тўртинчидан, бир неча назорат постларидан ўтса-да, бино ичида телефон, шпаргалка, bluetooth воситалари борлиги аниқланди.

Бешинчидан, тест материалларини ўзи билан олиб чиқиб кетиш ҳолатлари.

НАТИЖАЛАРНИ ЭЪЛОН ҚИЛИШ БОСҚИЧИ

Барча ҳудудлар бўйича кириш тест синовлари натижалари тест синови ўтказилган куннинг эртасига Давлат тест марказининг расмий веб сайтида эълон қилиб борилди. Бу

унчалик кийинчилик туғдиргани йўқ. Лекин натижалар асосида танловни эълон қилиш бир оз кийин кечди. Буни, биринчидан, имтиёз турларининг кўплиги ва баъзи имтиёз турларига аниқлик киритилиш, тасдиқланиши кўп вақт олганлиги, иккинчидан, ҳар бир абитуриентни танланган учта таълим йўналиши кесимида текшириш билан изоҳлаш мумкин. Шундай бўлса-да, Давлат тест маркази белгиланган муддатда якуний танлов натижаларини тегишли давлат органларига тақдим этди.

Республика бўйича **ўртача ўтиш кўрсаткичлари:**

давлат гранти асосида – **116,9** балл (2018 йилда – 123,0 балл);

тўлов-контракт асосида – **93,7** балл (2018 йилда – 101,9 балл) ни ташкил этди.

Биринчи танловда иштирок этиб талабаликка тавсия этилмаган **31 920** нафар абитуриент (умумий тавсия этилганларнинг **34%**) иккинчи ёки учинчи танловда иштирок этиб **талабаликка тавсия этилди**.

Ўқишга тавсия этилган абитуриентларнинг танлаган учта таълим йўналиши кесимида тақсимоти қуйидагича бўлди:

биринчи таълим йўналишига – **68 189** нафар;

иккинчи таълим йўналишига – **17 274** нафар;

учинчи таълим йўналишига – **14 646** нафар.

Қабул параметрларининг тўлмай қолиш, яъни вакант ҳолатлари (2019 йилда – **673** та, 2018 йилда 2 431 та) кескин камайди.

АПЕЛЛЯЦИЯ АРИЗАЛАРИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ БОСҚИЧИ

2019 йил 21 августдан бошлаб тест синови натижасидан норози бўлган абитуриентлардан апелляция аризаларини қабул қилиш бошланди. 29 август соат 16.00 га қадар 3119 нафар абитуриент ариза билан мурожаат қилди. Апелляци аризалари 26 августдан буён кўрилмоқда. Тўрт кун давомида 983 нафар абитуриентнинг эътирозлари кўриб чиқилиши режалаштирилган эди. Уларнинг 297 нафари (30,2%) келмади.

Берилган аризаларнинг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, абитуриентлар асосан Она тили ва адабиёт, чет тиллари (инглиз, немис, француз), Тарих, Математика, Биология, Кимё фанларидан эътирози борлигини қайд этмоқдалар. Масалан, тушган аризаларнинг 2852 таси Она тили ва адабиёти, 1296 таси чет (инглиз, немис, француз) тиллари, 1162 таси Тарих, 1104 таси Математика, 901 таси Биология, 881 таси Кимё ва бошқа фанларга тўғри келади.

Барча аризалар апелляция комиссияси томонидан кўриб чиқилгач, апелляция якуни бўйича ҳужжатлар ва маълумотлар Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш бўйича Давлат комиссиясига тақдим этилади.

МАБЛАҒЛАРНИНГ САРФЛАНИШИ

Сарф-харажатлар бўйича маълумот.

1. Энг тезкор принтерлар - **840** млн **870** минг **316** сўм.
2. Китоб тикадиган воситалар - **199** млн **988** минг **154** сўм.
3. Катта қувватли серверлар харид қилиш ва уларни ўрнатиш, ишга тушириш – **1** млрд **204** млн **206** минг **244** сўм.
4. Бинолар ижараси - **1** млрд **942** млн **706** минг **950** сўм (Тошкент шаҳридаги бинолар бўйича).
5. Гуруҳ назоратчилари иш ҳақи - **9** млрд **014** млн **745** минг **717** сўм 50 тийин.
6. Гуруҳ назоратчилари учун тушлик - **763** млн **374** минг **250** сўм.
7. Мобиль алоқа воситалари тўлқинларини тўсувчи қурилмалар - **688** млн **121** минг **120** сўм.
8. Ичимлик суви - **880** млн **494** минг **710** сўм.
9. Шарикли ручкалар - **336** млн **357** минг **552** сўм.
10. Хизмат сафарлари - **13** млн **262** минг **039** сўм.

Жами харажатлар **15** млрд **884** млн **127** минг **052** сўм **50** тийин.

Бунда вилоятларда жойлашган 55 та бинонинг коммунал ва ижара тўловлари, бир ой мобайнида шартнома асосида жалб этилган ёлланма ишчилар, техник воситаларнинг шу даврда мунтазаб ишлаб туришини назорат қилиш бўйича мутахассислар иш ҳақи киритилмаган. Булардан ташқари, қолган қисм маблағлари йил охирига қадар қўшимча

техника воситалари ва уларга заҳира қисмлар, тест синови жараёнлари ёзилган видео материалларни сақлаш учун катта хотирага эга қурилмалар, глушителлар хариди, хорижий экспертларни жалб этиш, хорижий мамлакатларда малака ошириш, кейинги ўқув йилида ўтказиладиган тест синовлари тайёргарлиги ва бошқалар учун йўналтирилиши режалаштирилган.

ЭЪТИРОЗЛИ ҲОЛАТЛАР БЎЙИЧА

1. Тиббиёт йўналишларида ўтказилган тест синовларида **кимё фанидан** тест топшириқлари **вариантлари мураккаблиги, калькулятор зарурлиги** каби эътирозлар бўлди.

Кимё фанидан кундалик қўлланиладиган вариантлар тест топшириқлари тафсилотлари асосида шакллантирилган ва вариантларнинг мураккаблиги бир хил бўлишига алоҳида эътибор қаратилган.

Шунингдек, 6 августда абитуриентларга берилган вариантларнинг бири расмий сайт ва телеграм каналларда жамоатчилик эътиборига ҳавола қилинган, унда тест топшириқларининг вақт сарфи кесимида ечими ёритилган.

2. Давлат комиссиясининг 17 августдаги 14/1-2100-сон ёзма кўрсатмасига мувофиқ 2019 йил **19 август куни** соат 14.00 да Давлат тест марказида видеокузатув назоратида, шаффофлик таъминлаган ҳолда **тест синовлари ўтказилган.**

Тест синовларига 50 нафар абитуриент иштирок этиши белгиланган бўлиб, улардан 39 нафари қатнашган, 11 нафари келмаган. Тест синовида энг юқори – 117 балл, энг паст сифатида 34,5 балл қайд этилган. Икки нафар абитуриент талабалikka тавсия этилган. Улар ногиронлар тоифасидаги тегишли имтиёзга эга бўлиб, бири 65,8 балл билан Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетига, иккинчиси 62,9 балл билан Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институтига ўқишга тавсия этилган. **Қолган 37 нафари етарли балл тўплай олмаганлиги учун талабалikka тавсия этилмаган.**

ТАКОМИЛЛАШТИРИШ БЎЙИЧА РЕЖАЛАР

1. Тест топшириқларининг мазмуни ва тузилишини такомиллаштириш ҳамда уларга мос жавобларини ҳар хил (стандартлаштирилмаган) ҳолда тузиш босқичма-босқич жорий этиш.

2. Тест топшириқларини баҳолаш мезонлари қайта кўриб чиқиш. Босқичма-босқич ҳар бир тест топшириғини унинг қийинчилик даражаси ҳамда тавақалчиликни олдини олиш ҳисобга олинган ҳолда баҳолашга ўтиш.

3. Енгил конструкцияли материаллардан катта сифимли бинолар қуриш ва иншоотларда Давлат тест маркази томонидан ўтказиладиган 20 турдан ортиқ тест синовлари йил давомида ташкил этиш. Ушбу биноларни замонавий видеокузатув камералари ҳамда аудиоёзув қурилмалари билан жиҳозлаш ҳамда тест синовларига назоратчи сифатида фақат Давлат тест маркази ходимларини жалб этиш.

4. Абитуриентларга шартнома асосида йил давомида (асосан декабрь-февраль ойларида) дастлабки ўзини синаб кўриши учун тест синовидан ўтиш имконияти яратиш.

5. Таълим муассасаларини аввалги йилларда тугатган абитуриентларга февраль-март ойларида, жорий йил битирувчиларига май ойида Давлат тест марказининг расмий сайти орқали рўйхатдан ўтиш ва тест синови топширадиган фани, топшириш тили ва жойини белгилаш имкониятини яратиш.

6. Аввалги йилларда таълим муассасасини тугатган абитуриентларни март-апрель ойларида ва 2020 йил битирувчиларини июнь-июль ойларида тест синовларидан ўтказиш.

7. Абитуриентларга июль ойининг иккинчи ўн кунлигида ўқиш истагини билдирган ўнтагача олий таълим муассасаси ва таълим йўналишларини танлаш имконини бериш.

8. Июль-август ойларида танлов ўтказиш ва талабалikka тавсия этилганларнинг ҳужжатларини олий таълим муассасаларига топширилишини ташкил этиш.